

**ADVIES ⁽¹⁾ 2014/02 VAN DE RAAD VAN HET INSTITUUT VAN DE
BEDRIJFSREVISOREN**

De Voorzitter

Correspondent
sg@ibr-ire.be

Onze referte
MB/EV/VY/vs

Uw referte

Datum

15 -04- 2014

Geachte Confrater,

Betreft: Begrip ernstige fiscale fraude in de antiwitwaswet

Een bedrijfsrevisor die bij zijn cliënt een verrichting of een feit vaststelt dat inzonderheid mogelijks verband houdt met het witwassen van geld voortkomend uit (met name) ernstige fiscale fraude dient, volgens de geldende wetgeving ⁽²⁾, een intern verslag op te stellen. Dit intern verslag wordt overgemaakt aan de antiwitwasverantwoordelijke (*compliance officer*) van het kantoor, indien daar een dergelijke verantwoordelijke werd aangesteld. Indien op basis van de analyse van dit verslag wordt vastgesteld of vermoed dat de vastgestelde verrichting of feit verband houdt met het witwassen van geld, moet de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI) hiervan onmiddellijk worden ingelicht ⁽³⁾.

De wet van 15 juli 2013 houdende dringende bepalingen inzake fraudebestrijding ⁽⁴⁾ heeft onlangs in artikel 5, § 3, 1° van de antiwitwaswet een nieuwe definitie opgenomen van ernstige fiscale fraude, waarbij wordt bepaald dat alle vermoedens van witwassen van geld die voortvloeien uit ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd, dienen te worden gemeld aan de CFI. Er wordt dus niet meer aangegeven dat fiscale fraude, om ernstig te zijn, georganiseerd moet zijn en bijzonder ingewikkelde mechanismen of procedés van internationale omvang moet aanwenden.

Er dient echter te worden vastgesteld dat de wetgever geen omschrijving geeft van de bestanddelen van "ernstige fiscale fraude".

Bld E. Jacqmainlaan 135/1
B-1000 Bruxelles/Brussel
TEL.: 02 512 51 36
FAX: 02 512 78 86
e-mail: info@ibr-ire.be
Bank/Banque:
IBAN: BE 11 0000 0392 3648
BIC: BPOTBEB1

⁽¹⁾ De adviezen, die geen bindend karakter hebben, weerspiegelen het standpunt van de Raad van het Instituut en laten in het bijzonder de bedrijfsrevisoren toe om de standpunten vooraf te kennen die de Raad zal nemen naar aanleiding van individuele dossiers (Verslag aan de Koning bij KB 21 april 2007, *BS* 27 april 2007, p. 22890). De adviezen houden de interpretaties in die de Raad van het Instituut ontwikkelt in het kader van een bepaalde wetgeving, besluit, norm of aanbeveling, maar tevens het standpunt inzake om het even welk document dat van belang is voor het beroep van bedrijfsrevisor.

⁽²⁾ Art. 14 van de wet van 11 januari 1993 en latere wijzigingen tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, hierna de "antiwitwaswet".

⁽³⁾ Art. 26 van de antiwitwaswet.

⁽⁴⁾ Belgisch Staatsblad, 19 juli 2013, p. 45.431.

Instituut van de Bedrijfsrevisoren Institut des Réviseurs d'Entreprises

Koninklijk Instituut - Institut royal

Enkel de memorie van toelichting⁽⁵⁾ bij de programmawet van 15 juli 2013 geeft aanwijzingen over het begrip “ernstige fiscale fraude”. Hierin stelt de wetgever dat de ernst van de fiscale inbreuk kan worden beoordeeld op basis van:

- “de aanmaak en/of het gebruik van valse stukken;
- maar ook het omvangrijke bedrag van de verrichting en het abnormale karakter van dit bedrag gelet op de activiteiten of het eigen vermogen van de cliënt;
- alsook het voorkomen van een van de indicatoren van het koninklijk besluit van 3 juni 2007” tot uitvoering van artikel 28 van de antiwitwaswet⁽⁶⁾.

In afwachting van een toekomstige regeringsmededeling of rechtspraak die objectiveringscriteria verschaft omtrent de ernst van fiscale fraude en om de bedrijfsrevisoren te helpen bij de beoordeling van de ernst van een fiscale fraude die kunnen leiden tot het witwassen van geld, is de Raad van het Instituut van oordeel dat de bedrijfsrevisor het bestaan van ernstige fiscale fraude moet in overweging nemen in het licht van de hieronder vermelde criteria:

1. Vooreerst wanneer de bedrijfsrevisor kennis heeft van de aanmaak en/of van het gebruik van valse stukken in het kader van een fiscale fraude, dient hij deze fiscale fraude als ernstig te beschouwen.
2. Vervolgens neemt de bedrijfsrevisor, op grond van het evenredigheids criterium van de fraude (het omvangrijke bedrag van de verrichting en het abnormale karakter van dit bedrag gelet op de activiteiten of het eigen vermogen van de cliënt), in ieder geval de verplichting in overweging om de CFI in te lichten over zijn vermoedens inzake witwassen wanneer de ontdoken belasting de materialiteitsgrens voor de uitvoering van de revisorale opdracht overschrijdt⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ Parl. St. Kamer, nr. 53-2763/001.

⁽⁶⁾ Volgens de richtsnoeren van december 2013 bestemd voor de bedrijfsrevisoren beoogd in artikel 3, 3° van de wet van 11 januari 1993 (raadpleegbaar op de website van de CFI), zijn deze indicatoren een bijkomend hulpmiddel om ernstige en georganiseerde fiscale fraude op te sporen. In geval een daadwerkelijk vermoeden bestaat dat er geld wordt witgewassen voortkomend uit ernstige en georganiseerde fiscale fraude moet dit ter kennis worden gebracht van de CFI. Het feit dat één van deze indicatoren voorkomt, volstaat niet om automatisch aanleiding te geven tot een melding aan de CFI. Dit werd uitdrukkelijk bevestigd door het Grondwettelijk Hof in haar Arrest nr. 102 van 10 juli 2008.

⁽⁷⁾ Inzake de materialiteitsdrempel (ook “materialiteit” genoemd) stelt paragraaf 10 van ISA 320 betreffende materialiteit bij de planning en uitvoering van een controle dat “Bij het vaststellen van de algehele controleaanpak dient de auditor de materialiteit voor de financiële overzichten als geheel te bepalen. Het kan zijn dat, in de specifieke omstandigheden van de entiteit, er sprake is van één of meer bijzondere transactiestromen, rekeningsaldi of in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen waarvoor afwijkingen van kleinere bedragen dan de materialiteit voor de financiële overzichten als geheel redelijkerwijs kunnen worden verondersteld de economische beslissingen van gebruikers die genomen zijn op basis van de financiële overzichten te zullen beïnvloeden. In deze gevallen dient de auditor tevens het materialiteitsniveau of de materialiteitsniveaus te bepalen die van toepassing zijn op die bijzondere transactiestromen, rekeningsaldi of in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen.”.

In dit verband wordt verwezen naar een uittreksel uit het advies dat recent op de website van de CFI werd gepubliceerd ⁽⁸⁾:

“In de nieuwe definitie van fiscale fraude wordt de mate van organisatie een van de criteria van de ernst ervan, zonder dat dit vereist is om als dusdanig te worden beschouwd (Chambre des représentants - Doc 53 2763/001 – page 9).

Door deze termen te gebruiken geeft de wetgever duidelijk aan dat het AML/CFT-dispositief ⁽⁹⁾ bedoeld is om witwassen van geld uit ernstige onderliggende misdrijven tegen te gaan, waarbij de ernst onder meer kan ingeschat worden in functie van de grootte van het bedrag.

Het is niet de bedoeling van deze wijziging om de werking van de CFI en de repressieve autoriteiten te hypothekeren door hen te overladen met dossiers die onvoldoende gewichtig zijn om een strafrechtelijke vervolging te rechtvaardigen en die derhalve beter langs administratieve weg behandeld worden.”.

3. Ten slotte, indien de ontdoken belasting lager is dan de materialiteitsgrens en in aanwezigheid van indicatoren opgesomd in voormeld koninklijk besluit van 3 juni 2007, hanteert de bedrijfsrevisor zijn professionele oordeelsvorming om te bepalen of het gaat om ernstige fiscale fraude.

De Raad van het Instituut brengt in herinnering dat het, ten aanzien van de CFI, niet de ernstige fiscale fraude is die moet worden gemeld, maar wel de (vermoedens voor) witwasverrichtingen die daaruit voortvloeien.

Indien een fiscale fraude bovendien een overtreding van het Wetboek van vennootschappen inhoudt, zelfs wanneer er geen sprake is van witwaspraktijken, dient de commissaris evenwel ook toe te zien op de naleving van artikel 144, 8° van het Wetboek van vennootschappen.

Met confraternele groeten,

Daniel KROES
Voorzitter

⁽⁸⁾ [http://www.ctif-](http://www.ctif-cfi.be/website/index.php?option=com_content&view=article&id=193&catid=35&Itemid=145&lang=nl)

[cfi.be/website/index.php?option=com_content&view=article&id=193&catid=35&Itemid=145&lang=nl](http://www.ctif-cfi.be/website/index.php?option=com_content&view=article&id=193&catid=35&Itemid=145&lang=nl)

⁽⁹⁾ AML/CFT: anti-money laundering/combating the financing of terrorism (antiwitwaswet/financiering van terrorisme).